

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Примљено:	7. 11. 2025.
Прилог	Број лист

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име	Наталија, Саша, Стевановић
Датум и место рођења	21. 11. 1992. у Нишу

Основне студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет у Нишу
Студијски програм	Англистика
Звање	Дипломирани филолог - англиста
Година уписа	2011/2012.
Година завршетка	2015.
Просечна оцена	8,90

Мастер студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет у Нишу
Студијски програм	Англистика
Звање	Мастер филолог – англиста
Година уписа	2015/2016.
Година завршетка	2017.
Просечна оцена	10,00
Научна област	Англоамеричка књижевност и култура
Наслов завршног рада	Критичко разматрање концепта суровости у драмским делима Едварда Олбија

Докторске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Филозофски факултет у Нишу
Студијски програм	Докторске академске студије филологије
Година уписа	2018/2019.
Остварен број ЕСПБ бодова	140
Просечна оцена	9,67

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације	<i>Novels by Kathy Acker, Sylvia Plath, and Toni Morrison in the Context of Trauma Studies / Романи Кети Екер, Силвије Плат и Тони Морисон у контексту студија трауме</i>
Име и презиме ментора, звање	Др Ана Коцић Станковић, ванредни професор
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације	8/18-01-008/21-037 22. 11. 2021.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна	226
Број поглавља	5
Број слика (шема, графикана)	/
Број табела	/
Број прилога	/

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Stevanović, Natalija. "The Traumatic Process of Adapting to Life in 1950s America - Sylvia Plath's <i>The Bell Jar</i>." <i>TEME</i>, 2024, Niš: Univerzitet u Nišu. XLVIII (2), pp: 515-28. DOI: 10.22190/TEME230929029S</p> <p>Користећи студије трауме као теоријски оквир, рад анализира роман Силвије Плат „Стаклено звоно“ (1963.). Пре анализе романа, ауторка дефинише појам трауме ослањајући се на релевантна истраживања Сигмунда Фројда, Шошане Фелман и Дори Лауб у „Сведочанство: кризе сведочења у књижевности, психоанализи и историји“ (1992.) и другим сличним студијама у вези са анализом трауме. Такође се испитује историјска позадина романа, како би се пружила јаснија слика периода у коме се радња романа одвија, 1950-е године прошлога века. Ауторка закључује да протагонисткиња романа представља оличење трауматичног искуства жене у доминантном, патријархалном друштву.</p>	M23
2	<p>Stevanović, Natalija. "Kathy Acker's Disintegrated Narrative Within the Context of Trauma Studies." In B. Mišić Ilić & V. Lopičić (ur.). <i>Jezik, književnost, kontekst</i>, 2020, pp. 731–41. Niš: Filozofski fakultet.</p> <p>У овом раду, ауторка на примеру романа Кети Екер „Крв и изнутрице у средњој школи“ (1984.) настоји да прикаже како се наратив дезинтегрише у контексту студија трауме. Основна идеја рада темељи се на тврдњи Шошане Фелмен да трауматични догађаји проузрокују „дезинтеграцију наратива“ (1992: 71). Теоријска позадина претходи анализи романа и састоји се у објашњењу телесних и менталних траума, а ослања се на истраживања Сигмунда Фројда из неколико његових студија и рад Џудит Херман „Траума и опоравак: последице насиља – од насиља у породици до политичког терора“ (1997.).</p>	M33
3	<p>Stevanović, Natalija. "Analyzing Hanya Yanagihara's <i>A Little Life</i> Through the Framework of Trauma Studies." <i>Jezici i kulture u vremenu i prostoru</i>, 2024, XI (1), Novi Sad: Filozofski fakultet, pp. 301-12</p> <p>Ауторка се у овом раду бави савременим романом Хање Јанагихаре „Мали живот“ (2015.) и начинима приказивања трауме у тексту, односно у наративним аспектима романа. У теоријском оквиру, ауторка се позива на теоретичаре трауме, пре свега Кети Керут и Рут Лејс, као и теоретичаре траума у књижевности, попут Лаури Викрој и Мишел Балаев, како би анализирала трауматичне доживљаје протагонисте романа о којима се сазнаје из перспектива различитих ликова и наративних поступака у роману. Полазећи од идеја и увида Џудит Л. Херман, ауторка закључује да неспособност протагонисте да прихвати своју трауматичну прошлост и невољност да о томе прича својим најближим пријатељима доприноси укупној трауми у његовом животу.</p>	M33
4	<p>Stevanović, Natalija. "Gertrude and Dido – Traumatized Female Characters In Shakespeare's And Marlowe's Plays." <i>Philologia Mediana</i>, Niš: Univerzitet u Nišu, 2020, 12 (12), pp: 507-20, DOI: https://doi.org/10.46630/phm.12.2020.32</p> <p>Циљ овог рада је да се у контексту студија трауме анализирају два женска лика из драма Вилема Шекспира и Кристофера Марлоа, лик краљице Гертруде из драме „Хамлет“ (1609.) и лик краљице Дидоне из драме „Дидона, краљица Картагине“ (1594.). Теоријски оквир студија трауме се ослања на истраживања Кети Керут (1996.), Шошане Фелман, Дори Лауб (1992.), као и других, и пружа позадину на основу које се ова два женска лика могу анализирати. Ауторка у раду покушава да пружи увид у умове два трауматизована женска лика који се могу узети као два примера како су жене представљане у контексту ренесансне књижевности у елизабетанској Енглеској.</p>	M51
5	<p>Stevanović, Natalija, Milena Kalićanin. "Postcolonial Testimonies of Traumatized Native Canadian Women in two Short Stories by Beth Brant." <i>Jezici i kulture u vremenu i prostoru</i>, 2022, X (3), Novi Sad: Filozofski fakultet, pp. 153-63.</p> <p>У овом раду, ауторке анализирају две кратке приче Бет Брант, „Дивље ћурке“ (1991.) и „Дуга прича“ (1999.) као примере постколонијалних сведочанства трауматизованих домородачких канадских жена. Фокус рада је на анализи женских ликова из ових кратких прича, тј. на опису траума које ови женски ликови доживљавају у хетеронормативном патријархалном друштву. Обе приче приказују трауме мајки којима се деца одузимају. Теоријски оквир заснива се на критичким уводима Хоми Бабе Кети</p>	M33

Керут, Стеф Крепса, Џудит Херман и осталих релевантних теоретичара у области постколонијалне теорије, студија трауме и књижевних дела посматраних као животних сведочанства.

Stevanović, Natalija. "Trauma and its Aftermath in Michelle Good's *Five Little Indians*." *Philological Review*, 2025, 52 (1), pp. 81-93. DOI: 10.18485/fpregled.2025.52.1.6

У овом раду ауторка се бави траумом и њеним последицама на примеру романа „Пет малих Индијанаца“ (2020.) ауторке Мишел Гуд. Анализа представљена у овом раду заснива се на теоретским увидима стручњака за трауму попут Шошане Фелман, Дорија Лауба и Џудит Херман који указују на то да прошле трауме обликују даљи живот. Појединачне борбе одражавају колективну бол староседелачких заједница, због чега је изузетно важно препознати проживљена искуства како би се боље разумеле историјске неправде и принуде, тврди ауторка. У закључку ауторка наводи да овај роман доприноси осветљавању последица резиденцијалних школа, покретању питања о превазилажењу прошлих траума, и корацима које треба предузети како се претходне системске грешке не би поновиле

M51

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Кандидаткиња испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета. Положила је све испите и испунила све обавезе предвиђене студијским програмом. Такође, кандидаткиња као првопотписани аутор има више радова уско повезаних са садржајем докторске дисертације објављених у часописима категорисаним од стране надлежног Министарства, као и најмање један рад објављен у часопису који издаје Универзитет у Нишу у коме је такође првопотписани аутор.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Дисертација кандидаткиње Стевановић написана је на енглеском језику на укупно 236 страна уз пропратне прилоге и литературу. Садржај дисертације подељен је на укупно пет поглавља: поред Увода и Закључка, ту су још и друго поглавље посвећено развијању теоријског оквира тезе, треће поглавље које се бави критичком анализом корпуса и четврто, које сумира најважније увиде о особеностима и структури наратива који се баве траумом. Поглавље број два подељено је на већи број логички и кохерентно повезаних потпоглавља и одељака: најпре се дефинише значење самог појма и концепта трауме, од историјског прегледа, преко типологије различитих трауматичних догађаја, до типологије одговора на трауматична искуства. Кандидаткиња затим представља основни теоријски оквир тезе – књижевне студије трауме и основна обележја фикције о трауми, укључујући и паралеле са постмодернистичком и аутобиографском фикцијом – да би на крају спецификовала и наративне стратегије и технике које се користе у књижевности која се бави траумом, попут понављања, фокализације, наративне дисоцијације, изостављања, атемпоралности и других. Издвајање и систематизација ових техника и стратегија је од посебне важности јер управо то чини окосницу следећег, аналитичког поглавља. Поглавље три подељено је на три основна дела, у складу са три романа која чине основни корпус дисертације а затим и на много подељака који прате дубинску анализу корпуса и помно читање у контексту студија трауме. Све три целине имају сличну структуру: након кратког представљања ауторки (Кети Екер, Силвија Плат и Тони Морисон) и њихових дела која чине корпус и смештања тих дела у одговарајући културно-историјски контекст, кандидаткиња сваки од романа разматра као пример фикције која се бави траумом. Мср Стевановић даље систематизује наративне стратегије и технике фикције о трауми и доследно их примењује на одабрани корпус издвајајући притом релевантне примере пракси представљања различитих трауматичних догађаја и њихових доживљаја. У овоме лежи и најзначајнији део оригиналности саме тезе и суштина њеног научног доприноса. Након исцрпне, кохерентне и фокусиране анализе, кандидаткиња у четвртном поглављу сумира и издваја кључне увиде тезе у природу наратива који се баве траумом. Закључно поглавље посвећено је евалуацији резултата дисертације, ауторка се осврће и на неке од ограничења овог истраживања, а предлаже и будуће правце за слична истраживања у области (англоамеричке) књижевности и културе.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Комисија констатује да су циљеви докторске дисертације „Романи Кети Екер, Силвије Плат и Тони Морисон у контексту студија трауме“, онако како су наведени и у пријави тезе и у самој тези, испуњени. Кандидаткиња је успела да најпре успостави адекватан и методолошки ваљан и исправан теоријски оквир студија трауме и њихове примене у тумачењу и евалуацији књижевних дела, онако како је у пријави и најавила. Користећи многобројне савремене и релевантне научне изворе, кандидаткиња је успела да изврши не само њихову селекцију и класификацију већ и да промишљањем и апстраховањем успостави чврст и оригиналан теоријски оквир за сопствено истраживање који је доследно примењен и приликом критичке анализе одабраног корпуса. Како је у пријави наведено, циљеви дисертације били су и контекстуално позиционирање наратива који се баве траумом као и њихово повезивање са постмодерном и биографском фикцијом. Имајући у виду разнородност корпуса и чињеницу да оваквим истраживањима није још увек приступано на овај начин, кандидаткиња је успела да у својој тези повеже и систематизује различите аспекте фикције која се бави траумом, те да издвоји и представи њене особености на примерима из одабраног корпуса. На овај начин је испуњен и главни циљ дисертације да се теоријски оквир студија трауме доследно примени на читање књижевних дела пружајући нов и оригиналан приступ.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Научни допринос дисертације „Романи Кети Екер, Силвије Плат и Тони Морисон у контексту студија трауме“ огледа се пре свега у одабиру студија трауме и њихове примене у науци о књижевности за теоријски оквир истраживања. Ово је први пример оваквог истраживања у српском академском простору, оригиналног не само по својој мултидисциплинарности и повезивању различитих научних дисциплина у области друштвено-хуманистичких наука, већ и по одабиру корпуса истраживања који обухвата врло разнородне романе и ауторке које до сада нису проучаване на овакав начин. Истраживање мср Наталије Стевановић представља оригиналан научни допринос како проучавању студија трауме у књижевности, тако и проучавању англоамеричке књижевности и студија књижевности уопште. У савременим проучавањима књижевности, стално је присутан тренд потраге за новим и оригиналним приступима који ће добро позната дела размотрити и прочитати на нов начин, узимајући у обзир промене културно-историјског контекста и схватања књижевности и њеног места у савременом друштву. Студије трауме у књижевности, како је показала мср Стевановић, представљају плодно тло за савремени приступ књижевности и превредновање многих увида, мишљења и ставова, а поменута теза је пример доследне, научно утемељене и оригиналне примене овог оквира које за резултат има ново и другачије схватање улоге књижевности у репрезентацији личне и колективне трауме.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Кандидаткиња мср Наталија Стевановић је показала висок степен самосталности у научном раду у свим фазама израде дисертације: од одабира теме, теоријског оквира и корпуса, преко процеса пријављивања тезе, до саме израде завршне верзије докторске дисертације. Истовремено, кандидаткиња је показивала и показује сталну спремност на усавршавање, додатни рад и побољшање свих аспеката свог научног деловања пратећи препоруке ментора и предметних наставника и улажући у свој научни рад и развој. Због тога Комисија са задовољством може да констатује да је мср Наталија Стевановић успешно испунила циљеве својих докторских студија чији је крајњи резултат научно утемељена и оригинална теза.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Докторска дисертација *Novels by Kathy Acker, Sylvia Plath, and Toni Morrison in the Context of Trauma Studies* / „Романи Кети Екер, Силвије Плат и Тони Морисон у контексту студија трауме“ ауторке мср Наталије Стевановић представља оригиналан научни допринос у области истраживања англоамеричке књижевности и културе и науке о књижевности. Имајући у виду оригиналност истраживања, те научну зрелост и компетентност коју је кандидаткиња показала, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета у Нишу као и Научно-стручном већу за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу да прихвате позитиван извештај о урађеној докторској тези и да кандидаткињи одобре јавну одбрану.

КОМИСИЈА

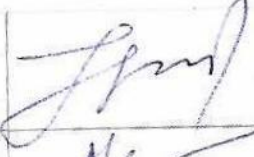

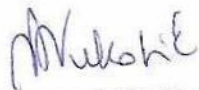
Број одлуке НСВ о именовању Комисије 818-01-10/25-46

Датум именовања Комисије 15. 10. 2025.

Р. бр.

Име и презиме, звање

Потпис

1.	Др Сања Игњатовић, доцент Англоамеричка књижевност и култура (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	председник	
2.	Др Ана Кодић Станковић, ванредни професор Англоамеричка књижевност и култура (Научна област)	Филозофски факултет Универзитета у Нишу (Установа у којој је запослен)	ментор	
3.	Др Александра Вукотић, доцент Англистика (Научна област)	Филолошки факултет Универзитета у Београду (Установа у којој је запослен)	члан	

Датум и место:
У Нишу и Београду, 7.11.2025.